

INFORMATIE voor de patiënt

PERITONEALE DIALYSE

Universitair
Ziekenhuis
Brussel

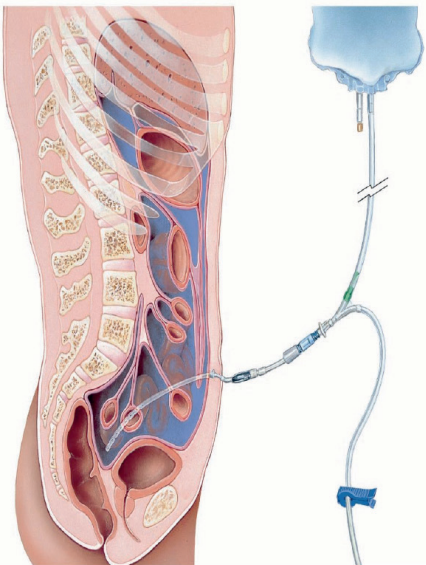
Peritoneale dialyse
Tel: 02 476 31 88
peritoneale.dialyse@uzbrussel.be

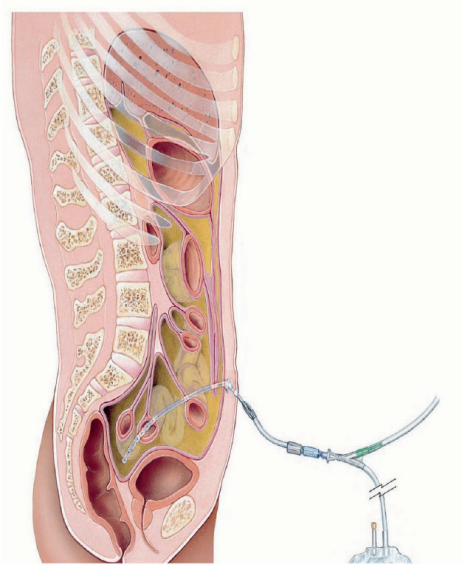
Hoe werkt peritoneale dialyse (PD)?

Dialysebehandelingen halen afvalstoffen en overtollig vocht uit het bloed als de nieren niet meer (voldoende) functioneren.

Bij peritoneale dialyse gebeurt het filteren van het bloed **IN** het lichaam. Spoelvloeistof (dialysaat) loopt langs een katheter in de buikholte. Het buikvlies (peritoneum) wordt gebruikt als filter.

Zuivere spoelvloeistof wordt in de buik gebracht

Verzadigde vloeistof wordt afgevoerd en nieuwe vloeistof kan terug ingebracht worden

De oorspronkelijke functie van het buikvlies is het bij elkaar houden en beschermen van de buikorganen. Het buikvlies is ongeveer 2m² groot, bevat heel veel kleine bloedvatjes en is half doorlaatbaar. Als het vlies in contact komt met spoelvocht, geven de bloedvatjes de afvalstoffen en het overtollige vocht in het bloed door aan de spoelvloeistof. Als de spoelvloeistof verzadigd is, kan ze via de katheter naar buiten lopen in een opvangzak.

Peritoneale dialyse kan thuis gebeuren, wat meer comfort betekent. U kan rekenen op deskundige begeleiding van het peritoneale dialyseteam, bestaande uit:

- een nefroloog,
- een gespecialiseerde PD verpleegkundige,
- een sociaal verpleegkundige,
- een diëtiste.

Twee soorten peritoneale dialyse

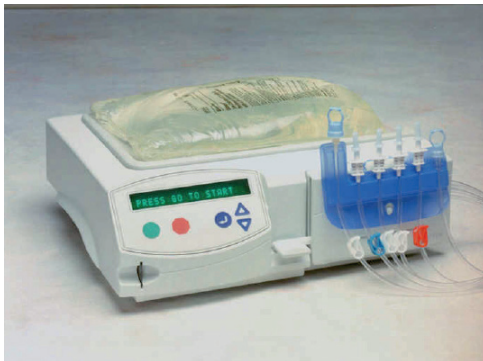
CAPD (continue ambulante peritoneale dialyse)

Door zakken met dialysaat hoog genoeg op te hangen, kan het spoelvocht met behulp van de zwaartekracht in de buik lopen. De dialysaatzakken moeten 3 à 5 keer per dag gewisseld worden en het vocht moet steeds enkele uren aanwezig blijven.

Een wisseling duurt ongeveer 40 minuten en gebeurt in een goed verlichte en propeere kamer.

APD (automatische peritoneale dialyse)

Bij APD gebeuren de buikspoelingen met behulp van een toestel (de cyclus). Dit toestel is geprogrammeerd om de spoelvocht automatisch te laten in- en uitlopen. Hierdoor kan de dialyse 's nachts gebeuren terwijl u slaapt.

U stelt het toestel op en koppelt het elke avond aan. 's Morgens, na een behandelingsduur van 7 tot 10 uur, koppelt u alles af en bent u vrij voor de rest van de dag.

Het gebruik van het toestel is eenvoudig aan te leren. Het tijdstip van aanschakelen kan variëren in functie van uw dagelijkse activiteiten.

Plaatsen van de peritoneale katheter

Als eerste stap moet de toegangsweg naar de buikholte aangelegd worden. Deze kleine ingreep wordt uitgevoerd door een chirurg of een nefroloog, onder volledige of onder lokale verdoving. Onder of naast de navel wordt een insnede gemaakt waarlangs een silicone katheter wordt ingebracht.

Na de plaatsing gebeurt er een proefspoeling via de katheter om zeker te zijn dat het vocht vlot in- en uitloopt. Daarna volgt een wachttijd van minimum 10 dagen om de katheter goed te laten ingroeien en het risico op lekkage te beperken.

Van zodra de peritoneale dialyse mag starten, wordt de techniek aangeleerd.

Opleiding

De opleiding is een individueel aangepast programma, gegeven door een gespecialiseerde PD-verpleegkundige. U leert uw katheter verzorgen en uw behandeling correct uit te voeren, alleen of met hulp van iemand uit uw omgeving (familielid, thuisverpleegkundige, ...). Bij elke handeling leggen we u uit welke hygiënische voorzorgsmaatregelen u moet nemen en op welke manier u ze thuis moet verderzetten. Eerst wordt het manuele systeem (CAPD) aangeleerd. Van zodra u deze techniek minstens 2 tot 4 weken gebruikt hebt, kunt u overschakelen naar het APD systeem en ook het gebruik van het cyclus-toestel aanleren.

De sociaal verpleegkundige neemt tijdens uw opleidingsperiode ook contact op met u. Alleen of samen met uw familie kunt u begeleiding en familiale, financiële, praktische en/of administratieve ondersteuning krijgen. Daarna kan u zelf contact opnemen telkens dat nodig zou zijn.

U krijgt ook voedingsadvies van de diëtiste want een juiste voeding is meebepalend voor uw gezondheid. Hoe strikt uw dieet en uw vochtbeperking zijn, hangt in grote mate af van de restfunctie van uw nieren en van uw bloedresultaten.

De opleiding gaat door in het ziekenhuis en is ambulantly (zonder overnachting). Ze verloopt op maat van de patiënt, met een gemiddelde duur van 3 tot 5 dagen. Na de opleiding kan de peritoneale dialyse onmiddellijk starten. De eerste keer komt de PD-verpleegkundige aan huis om samen het materiaal te installeren.

Materiaal

De firma levert de nodige vloeistoffen en het bijhorend materiaal aan huis. Dat gebeurt om de 2 of 4 weken, afhankelijk van hoeveel plaats u thuis hebt om alles droog en vorstvrij te bewaren. Bij de eerste levering ontvangt u een kalender met de leveringsdagen voor een volledig jaar. De firma regelt de onkosten met het ziekenhuis, u hoeft zelf niets te betalen. Het verzorgingsmateriaal voor de katheter bezorgen we u via de PD consultaties.

Opvolging na ontslag

De eerste dagen na de start van uw behandeling thuis, neemt de PD-verpleegkundige regelmatig telefonisch contact met u op om te horen hoe het gaat.

Eén tot twee weken na ontslag zien we u graag terug voor een eerste consultatie PD. Als alles naar wens verloopt, komt u nadien op regelmatige tijdstippen op consultatie (om de 4 à 8 weken). Voorafgaand aan de consultatie gebeurt er een bloedafname (bij de huisarts of in het ziekenhuis). Tijdens de PD-consultatie gebeurt de verzorging van de katheter, het beoordelen van de dialysebehandelingen en het nakijken van de dialyseparameters. Nadien bespreekt de nefroloog deze resultaten met u.

Als u hulp of bijkomend advies wenst, kan u zelf contact opnemen met de PD-verpleegkundige.

Dit kan op weekdays van 7u tot 15.30 u, via het nummer 02 476 31 88. Bij dringende problemen buiten de openingsuren en tijdens het weekend, kan u terecht op het centraal nummer van UZ Brussel (02 477 41 11). Zij verbinden u door met de dialyseverpleegkundige van wacht.

Terug naar het dagelijkse leven

Geleidelijk aan zal u wennen aan uw behandeling, uw gewone leven hervatten en terug plezier vinden in wat u doet. Toch zult u blijvend met een paar beperkingen rekening moeten houden:

Lichaamsverzorging

Lichaamshygiëne is zeer belangrijk. Met uw peritoneale dialysekatheter kan u zonder problemen douchen. We raden u wel af om een bad te nemen of te zwemmen, om infecties rond de katheter te vermijden.

Seksualiteit en vruchtbaarheid

Verminderde nierfunctie leidt meestal tot een daling van de seksuele functies/vruchtbaarheid. Bij mannen zal de potentie afnemen, vrouwen hebben geen of onregelmatige menstruaties. Zwangerschap tijdens peritoneale dialyse is uiterst zeldzaam en best te vermijden gezien de gezondheidsrisico's voor moeder en kind.

Beweging en sport

Sport en beweging zijn aangeraden, maar vermijd contact- en gevechtssporten. Vraag het advies van uw arts of verpleegkundige als u aan een activiteit twijfelt. Voor patiënten die kandidaat zijn voor niertransplantatie, is lichaamsbeweging alvast een goede manier om zich daar op voor te bereiden.

Vakantie

Op reis gaan, zowel in het binnen- als in het buitenland, blijft mogelijk. Verwittig de PD-verpleegkundige minstens 3 maanden voor uw vertrek. Zo kunnen de dialysevloeistoffen vóór uw aankomst op uw vakantieadres geleverd worden.

Wanneer moet u contact opnemen met ons

Indien u volgende klachten heeft:

- Koorts
- Buikpijn
- Accidentele disconnectie van de katheter
- Lekkage

CONTACTGEGEVENS

PD-verpleegkundige	tel: 02 476 31 88	wekdagen za-zo	7 u. – 15.30 u. gesloten
Centrale UZ Brussel	tel: 02 477 41 11		Bij dringende problemen buiten de openingsuren en in het weekend
A350 – nefrologie	tel: 02 477 77 35		
PD verpleegkundige	tel: 02 476 31 88		
Spoedgevallendienst	tel: 02 477 51 00		24 uur op 24

Deze folder geeft enkel informatie van algemene aard. Niet alle mogelijke technieken, toepassingen en risico's zijn er in opgenomen. Volledige informatie, aangepast aan de situatie van elke patiënt, wordt door de arts / de betrokken medewerker verstrekt.

Overname van tekst en illustraties vereist de voorafgaandelijke toestemming van de verantwoordelijke uitgever.

Voor reacties op deze brochure: patientinformatie@uzbrussel.be

UZ Brussel

Brussels Health Campus

Laarbeeklaan 101

1090 Jette

tel: 02 477 41 11 www.uzbrussel.be info@uzbrussel.be

Uitgave: 2023

Verantwoordelijke uitgever: Prof. dr. M. Noppen

